

DERLEME / REVIEW

COVID-19 Pandemi Sürecinde Neonatal Sağlık ve Anne Sütü ile Beslenme*Breastfeeding and Neonatal Health During COVID-19 Pandemic*Gamze GÜNEY , Gizem TURAN *Bezmialem Vakıf Üniversitesi Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Kliniği***Geliş tarihi/Received:** 02.01.2021**Kabul tarihi/Accepted:** 12.05.2021**İletişim/Correspondence:****Gamze GÜNEY**, Hemşire

Bezmialem Vakıf Üniversitesi Hastanesi, Yenidoğan

Yoğun Bakım Kliniği İskender Paşa Mh, Adnan

Menderes Blv., 34093 Fatih/İstanbul

E-posta: guneygamze@gmail.com**ORCID:** 0000-0001-9729-265X**Gizem TURAN**, Hemşire**ORCID:** 0000-0002-5670-1135**Öz**

Dünya Sağlık Örgütü tarafından COVID-19 olarak adlandırılan yeni koronavirüs, kısa sürede tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Hızla yayılan bulaşıcı bir hastalık olup temas ve solunum damlacıkları ile bulaşmaktadır. COVID-19 açısından pek çok riskli grup vardır. Gebeler ve yenidoğanlar bu gruplar içerisinde önemli bir yer tutmaktadır. COVID-19 tanılı annelerin antenatal, intrapartum ve postpartum süreçleri de anne-bebek sağlığı açısından bireylerde endişe yaratabilmektedir. COVID-19'un transplasental olarak anneden bebeğe geçip geçmediğine dair mevcut kaynaklar az olmakla birlikte, emzirme sırasında ve gerekli önlemler alınmadığında solunum damlacıkları ile geçebileceği düşünülmektedir. Ayrıca bu süreçte yenidoğanın beslenmesi ve emzirme süreci de tartışılır bir konu haline gelmiştir. Pek çok sağlık kuruluşunun önerileri incelendiğinde bu süreçte anne sütü ile beslenme önerilmektedir. Pandemi sürecinde anne bebek sağlığının sıkça ele alınması, hemşireler tarafından verilecek eğitim ve danışmanlıklar ile enfekte annelere doğum süreçlerinde rehberlik edilmesi, gerekli noktalarda danışmanlık ve destek sağlanması, nitelikli bakımlar ile yenidoğan sağlığının korunması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi pandeminin anne-bebek sağlığı üzerine olumsuz etkilerinin en aza indirilmesine ve olası komplikasyonların önlenmesine yardımcı olacaktır. Bu derlemenin amacı, COVID-19 pandemi sürecinde anne-bebek sağlığı, yenidoğan beslenmesi ve emzirme süreçlerine dair bilgilerin sunulmasıdır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, pandemi, yenidoğan, anne sütü, emzirme.**Abstract**

The new coronavirus, named COVID-19 by the World Health Organization, has taken the whole world under its influence in a short time. It is a rapidly spreading infectious disease and is transmitted by contact and respiratory droplets. There are many risky groups regarding COVID-19. Pregnant women and newborns have an important place among these groups. Antenatal, intrapartum, and postpartum processes of mothers diagnosed with COVID-19 may also cause anxiety in individuals in terms of mother-infant health. Although there are few resources available on whether COVID-19 is transmitted from mother to baby transplacentally, it is thought that it can be transmitted via respiratory droplets during breastfeeding and when the necessary precautions are not taken. In addition, the feeding and breastfeeding process of the newborn has become a debated issue in this process. When the recommendations from many health institutions are examined, breastfeeding is recommended in this process. Addressing the maternal and infant health frequently during the pandemic process, guiding infected mothers in their birth processes via training and counseling by nurses, providing consultancy and support where necessary, protecting, maintaining, and improving newborn health via quality care will help minimizing the negative effects of the pandemic on maternal and infant health and preventing possible complications. The purpose of the present review is to present information on newborn health, newborn nutrition, and breastfeeding processes during the COVID-19 pandemic process.

Keywords: COVID-19, pandemic, newborn, breastmilk, breastfeeding.**1. Giriş**

2019 yılında ortaya çıkan, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından COVID-19 olarak adlandırılan yeni koronavirüs, çok kısa bir sürede birçok ülkeye yayılarak tüm dünyayı etkisi altına almıştır. COVID-19 temas ve solunum damlacıkları ile yayılan, ateşle seyreden, bulaşıcı bir solunum yolu hastalığıdır. Asemptomatik veya hafif semptomların görüldüğü durumlarda da bulaştırıcılığı olabilen ve ayılımı hızlı olan bir hastalıktır (1-3). İlk kez 2019 Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinde ortaya

çıktığı bilinmektedir (3). Bulaş yolu, kuluçka dönemi ve özellikleri, duyarlı olduğu gruplar, hayatta kalma oranları gibi veri kaynakları kısıtlıdır. Genel olarak ateş, kuru öksürük, halsizlik, solunum sıkıntısı gibi belirtilerle ortaya çıkmaktadır. COVID-19 açısından pek çok risk grubu (ileri yaşta bireyler, gebeler, yenidoğanlar, kronik akciğer ve kalp hastalığı, böbrek hastalığı, otoimmün hastalıkları ve diyabeti olan bireyler, vb.) vardır. Damlacık yolu ve temas ile bulaşabilen bu virüs, riskli gruplarda ciddi etkiler yaratabilmekte hatta etkileri ölüme kadar

gidebilmektedir. Gebelikte kısmi bir immün sistem baskılanma durumu olması, kişileri viral enfeksiyona karşı savunmasız hale getirebilmektedir (4). Bu nedenle gebeler ve enfeksiyonlara oldukça açık olan yenidoğanlar, üzerinde durulması gereken önemli risk gruplarındadır. Riskli gruplar açısından COVID-19 pandemisinin ele alınması, anne-bebek sağlığının pandeminin etkilerinden korunması ve olası komplikasyonların engellenmesi açısından oldukça önemlidir. Kısa bir sürede pandemi düzeyine ulaşan COVID-19'un, doğum sırasında anneden bebeğe geçip geçmediği ve fetüsü nasıl etkilediği henüz bilinmemekle beraber literatür incelendiğinde, sağlık hizmetlerinin eşit şekilde sunulmaması, yetersiz beslenme, gebelik süresince karşılaşılan olaylar, pandemi kaynaklı ortaya çıkan aksaklıklar ve olumsuz durumlar göz önünde bulundurulduğunda morbidite ve mortaliteyi etkilediği düşünülmektedir (1, 4, 5). Bilinen veya şüpheli COVID-19 tanılı annelerin antenatal, intrapartum ve postpartum süreçleri de bireylerde kaygı ve stres yaratabilmektedir. COVID-19'un transplasental geçip geçmediğine dair kaynaklar yetersizdir. Mevcut kaynaklar yenidoğanlara olan bulaşların ana yolunun enfekte anneden yayılan damlacıklar veya kontamine biyolojik materyalle temas sonrası meydana gelen bulaş olduğunu göstermektedir (6, 7). Bunun yanı sıra yenidoğanların enfekte anne ile teması sonrası 36 saatten 17 güne kadar enfeksiyon geliştirebildiği bildirilmiştir (8). Gebelerde koronavirüsün antenatal, intrapartum ve postpartum süreçlerinde bebeğe geçip geçmediğine dair araştırmalar halen devam etmektedir. Enfekte annenin tüm bu süreçleri, yenidoğan bebeğin sağlığının korunması ve geliştirilmesi, anne-bebek bağlanmasının desteklenmesi gibi süreçler, hemşirelerin önemli sorumluluklarındadır.

COVID-19 ile enfekte annelerin yenidoğan bebeklerinin doğum sonrası hemen temizlenmesi ve kurutulması önerilmiştir. Ayrıca bu yenidoğanlar için gecikmiş kordon klemplemesi tavsiye edilmemektedir (9, 10). Literatür incelendiğinde, en az 14 gün yenidoğanların izole edilmesi ve bu süreçte emzirmeden kaçınılmasına dair görüşler bulunan çalışmalar mevcuttur (9). Bu yenidoğanlar enfeksiyon açısından en kısa sürede, tercihen ilk 24 saat içinde test edilmelidir. Eğer bu bebekler hastaneye yatırılmışsa, yatışı devam eden yenidoğanların 48 saatlik iken testi yenilenmelidir. Bu bebeklerin bakımlarında enfeksiyon kontrol önlemlerine dikkat edilmelidir (12). Yenidoğanın bulaş açısından anneden ayrı tutularak ten tene temasının önlenmesi, aynı odada olmama gibi durumlar da anneler için stres kaynağı olacağından DSÖ anne ve bebeğin ayrı tutulmasını önermemektedir (12, 13). Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC) annenin ve yenidoğanın mevcut durumuna göre anne ve sağlık ekibinin birlikte karar vermesini önermektedir (12, 14, 15). COVID-19 pandemisinin yenidoğan üzerindeki olumsuz etkilerine bakıldığında; erken doğum, solunum sıkıntısı, anormal karaciğer fonksiyonları, trombositopeni ve ölüme kadar gidebilecek olumsuz etkiler görülebilmektedir. COVID-19'lu anneden doğan yenidoğanlarda semptom olarak en sık solunum sıkıntısı bulgusu görülmektedir. Hastaneye kabul edilen annelerin kapsamlı şekilde değerlendirilmesi ve doğum sonrası yenidoğan bakım ve tedavileri de oldukça önemlidir (16-18).

Bu süreçte önemli olan bir diğer konuda bebeğin beslenmesi ve emzirmedir. DSÖ, CDC, Emzirme Hekimliği Akademisi (ABM), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım

Fonu (UNICEF), Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) gibi pek çok kuruluş, anne sütü ile beslenmenin önemini defalarca vurgulamakta ve pandemi sürecinde de anne sütü ile beslenmeyi önermektedir. DSÖ, bebeklerin doğum sonrası ilk 6 ay tek başına anne sütü ile beslenmesini, 6 aydan sonra tamamlayıcı besinlere geçişle birlikte anne sütüyle beslenmenin de 2 yaş ve ötesine kadar devam ettirilmesini önermiştir (13, 14, 15, 19, 20). Pek çok immünolojik bileşen (immünglobulin A, laktoferrin, α -laktalbumin, mineraller, laktoz, trigliserit, oligosakkarit) içeren anne sütünün yenidoğanın immün sistemini güçlendirerek enfeksiyonlara karşı koruduğu bilinmektedir (1, 2, 21). Anne sütü önemli bir antikor kaynağı olduğundan, annelerin emzirmeye teşvik edilmesi yenidoğan sağlığı açısından oldukça önem taşımaktadır. Ayrıca anne sütünde bulunan laktoferrin, demir bağlayıcı bir protein olup virüsler başta olmak üzere birçok patojen mikroorganizmanın üremesini durdururken, güçlü antiviral etkili interferon ise doğal öldürücü ve T hücrelerinden üretilmektedir. Bunların da antipatojenik, antiinflamatuvar ve prebiyotik etkileri bulunmaktadır (21-23). Bazı araştırmacılar COVID-19'un bulaş açısından tek başına anne sütü ile geçmediğini hatta COVID-19'a karşı antikor içerdiğinden koruyucu olduğunu düşünmektedir (1). Ayrıca yine asemptomatik olgularda da anne ile bebeğin ayrılması, emzirmenin engellenmesi gibi durumlarında yarar ve zararları tartışmalıdır. Ancak DSÖ, emzirmenin önlenmesi ve durdurulmasını salgın durumlarında dahi önermemektedir (13). Ayrıca COVID-19 nedeniyle anne ve bebeğin ayrılması, emzirmenin engellenmesinin de anne ve bebek açısından zararları tartışmalıdır. Doğrudan emzirmenin önerilmediği durumlarda, sağılmış anne sütünün kullanılmasının doğrudan beslemeye göre ikinci bir seçenek olduğu düşünülmektedir (10, 11, 24). İsviçre'de yapılan bazı çalışmalarda, bulaş riski açısından doğrudan emzirmeden kaçınılması önerilmiştir. Burada asıl endişe virüsün anne sütü yoluyla bulaşmasından ziyade damlacık yoluyla bulaşabilme olasılığıdır (11, 25). Annenin, bebeğe dokunmadan, emzirmeden veya sütünü sağmadan önce maske takması, etkin olarak el hijyeni sağlaması (en az 20 saniye su ve sabun ile yıkama veya alkol bazlı dezenfektan ile temizleme), elleri kurulamak için tek kullanımlık havlu kullanılması, göğüs ucunu temizleme, yüzük, bilezik gibi aksesuarların kullanılmaması, kıyafetlerin normal deterjan ile 60-90 derecede yıkanması ve ortamın sık havalandırılması, bulaş önleme açısından dikkat edilmesi gereken önemli noktalardır (13, 14, 18, 19, 26). Anne eğer ki bebeğini emziremeyecek kadar kötü hissediyorsa sütünü sağlaması ve kendini iyi hissettiğinde emzirmesi konusunda desteklenmelidir. Burada anne bebek bağlanması ve anne sütü ile beslenmenin devamlılığı, anneye psikolojik destek sağlanması gibi durumlarda da hemşirelere sorumluluklar düşmektedir. COVID-19 tanısı almış evde tedavisi devam eden annelerin, gerekli önlemleri alarak (maske takma, el hijyeni gibi) emzirmeye devam etmeleri, emzirmeyi tercih etmeyen COVID-19'lu annelerin ise özel göğüs pompaları kullanmaları, sağma öncesi ve sonrası gerekli önlemleri almaları, anne sütü ile temas eden materyallerin süt sağma işlemi sonrası iyi bir şekilde yıkanması ve dezenfekte edilmesi, sağılan sütün ise mümkünse COVID-19 riski taşımayan sağlıklı birey tarafından bebeğe verilmesi ve ihtiyaçlarının karşılanması uygun görülmektedir (1, 14, 15, 26). Eğer anne COVID-19 tanısı almış ve hastanede yatıyor ise emzirme tercihi anneye aittir aynı odada bulunmaları

durumunda bebeğin beşiği en az 2 metre uzakta olmalıdır ve bebeğin diğer bakımlarını yapacak tercihen sağlıklı bir kişi bulundurulması önerilir (15, 28).

Bu süreçte hemşirelere de büyük sorumluluklar düşmektedir. Ailelere bu konuda verilecek eğitim ve danışmanlıklar ile ailelerin eksik olduğu noktalarda bilgi eksikliklerinin giderilmesi ve doğru yönlendirilmeleri, bu eğitim ve danışmanlıklar sayesinde annenin güvenli bir şekilde bebeğini emzirmesi, bulaşın önlenmesi ve anne sütü ile beslenmenin önemini bilmesi, bebeğin beslenme aşamasında anneye ve aileye destek olunarak stres ve kaygılarının azaltılması, riskli durumların önemi ve önceliğinin bilinerek gerekli girişimlerde bulunulması ile pek çok olumsuz durumun engellenmesi, yenidoğanın anne sütüyle beslenmesine teşvik edilerek gelişimine katkı sağlanması ve anne bebek bağlanmasının artırılması ile yenidoğan sağlığının geliştirileceği düşünülmektedir.

2. Sonuç ve Öneriler

Hemşireler, anne bebek sağlığı açısından önemli görevler üstlenen sağlık profesyonelleridir. Doğum sonrası anne-bebek bağlanması, anneye yenidoğanın bakımında gerekli desteği sağlama, emzirmenin ve anne sütünün yenidoğan açısından önemini bilme ve ailelere bu konularda rehberlik yapma gibi görevler üstlenmektedir. Anneler, COVID-19 hastası olması durumunda annenin emzirmeye devam etmesi, sağlanmış sütü kullanması, süt saklama koşulları, süt artması için yapılması gerekenler gibi konularda rehberlik ve desteğe ihtiyaç duyabilirler. Aile ve yenidoğan sağlığıyla en yakından ilgilenen hemşireler, bu konuda ailelere yol göstermeli, gerekli gördükleri noktalarda eğitimler vermeli, destek sağlamalı ve rehberlik etmelidirler. Bunların yanında, sağlık hizmetlerine kolay erişim, gebe sağlığını destekleyici hizmetler, sağlıklı ve güvenli doğumlar için olanakların artırılması, doğum sonrası anneye gerekli desteğin sağlanması, yenidoğan için en uygun ortamın ve şartların sağlanması gibi konular yenidoğan sağlığının korunması ve geliştirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Pandemi sürecinde de anne bebek sağlığının sıkça ele alınması, anne sütü ile beslenmenin önemini vurgulanması ve ailelere çeşitli konularda danışmanlık yapmak pandeminin anne bebek sağlığı üzerine olumsuz etkilerinin en aza indirilmesini ve yenidoğan sağlığının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

3. Alana Katkı

Pandemi sürecinde yenidoğanın riskli durumlarının bilinmesi, hemşireler tarafından ailelere verilecek eğitim ve danışmanlıklar ile bulaşın önlenmesi, emzirmeye ve anne sütü ile beslenmeye teşvik edilmesi pandeminin yenidoğan sağlığına olumsuz etkilerinin en aza indirilmesini sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması

Bu makalede herhangi bir nakdi/aynı yardım alınmamıştır. Herhangi bir kişi ve/veya kurum ile ilgili çıkar çatışması yoktur.

Yazarlık Katkısı

Fikir/Kavram:GG,GT; **Tasarım:**GG,GT; **Denetleme:**GG; **Kaynak ve Fon Sağlama:**GG; **Malzemeler:**Yok; **Veri Toplama ve/veya İşleme:**Yok; **Analiz/Yorum:**GG; **Literatür Taraması:** GG,GT; **Makale Yazımı:**GG; **Eleştirel İnceleme:** GG,GT.

Kaynaklar

1. Yurttaş G, Çalık G, Yalçın T, Tohtak GK. COVID-19 pandemisi sürecinde anne sütü ile beslenmenin önemi. İKÇÜSBFD. 2020;5 (2):153-158.
2. Ahn DG, Shin HJ, Kim MH, Lee S, Kim HS, Myoung J, Kim BT, Kim SJ. Current status of epidemiology, diagnosis, therapeutics and vaccines for novel coronavirus disease 2019 (COVID-19). J Microbiol Biotechnol. 2020;30 (3): 313-324. DOI: 10.4014/jmb.2003.03011
3. Hui DS, Azhar EI, Madani TA, Ntoumi F, Kock R, Dar O, Ippolito G, Mchugh TD, Memish ZA, Drosten C, Zumla A, Petersen E. The continuing epidemic threat of novel coronaviruses to global health- the latest novel coronavirus outbreak in Wuhan, China. Int J Infect Dis. 2020;91: 264-266. DOI: 10.1016/j.ijid.2020.01.009
4. Liang H, Acharya G. Novel corona virüs disease (COVID-19) in pregnancy: what clinical recommendations to follow. Acta Obstet Gynecol Scand. 2020;99:439-442. DOI: 10.1111/aogs.13836
5. Işık G, Yeşilçınar İ, Avcı SÇ, Ören ED, Öçal SE, Çetişli NE. COVID-19 enfeksiyonunun antenatal, intrapartum ve postpartum yönetimi. İKÇÜSBFD. 2020;5 (2):93-98.
6. Uygur Ö, Öncel M. Perinatal ve yenidoğan döneminde COVID-19 enfeksiyonu. Tepecik Eğitim Hast Derg. 2020;30 (Ek Sayı): 63-69.
7. Calil VMLT, Krebs VLJ, Carvalho WB. Guidance on breastfeeding during the Covid-19 pandemic. Rev Assoc Med Bras. 2020;66 (4): 541-546. <http://dx.doi.org/10.1590/1806-9282.66.4.541>
8. Dursun P. SARS CoV-2 (COVID-19) Enfeksiyonunun gebelik ve fetus üzerine etkileri. JHSYIU. 2020;1:73-77.
9. Chen D., vd. Expert consensus for managing pregnant women and neonates born to mothers with suspected or confirmed novel coronavirus (COVID-19) infection. IJGO. 2020;149 (2): 130-136.
10. Davanzo R, Moro G, Sandri F, Agosti M, Moretti C, Mosca F. Breastfeeding and coronavirus disease-2019: ad interim indications of the Italian Society of Neonatology endorsed by the Union of European Neonatal & Perinatal Societies. Matern Child Nutr. 2020;16 (3): 1-8.
11. Davanzo R. Breast feeding at the time of COVID-19: do not forget expressed mothers milk, please. Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed. 2020;105 (4): ss. 455. DOI: 10.1136/archdischild-2020-319149
12. Barghella, V, Hughes B. Coronavirus disease 2019 (COVID-19): pregnancy issues and antenatal care. Literature review current through: Apr 2020. | 2020; This topic last updated: May 8, 2020. Retrieved Dec, 2020, from <https://www.uptodate.com>
13. World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19): pregnancy, childbirth and breastfeeding. RetreWorld Health Organization. 2020. Q&A on COVID-19, pregnancy, childbirth. Retrieved September 2, 2020, from: <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/coronavirus-disease-covid-19-pregnancy-and-childbirth>
14. Center for Disease Control. Coronavirus Disease 2019 (COVID-19). Prgnancy and Breastfeeding. 2020; Retrieved Dec 20, 2020, from <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/needextra-precautions/pregnancy-breastfeeding.html>
15. Academy of Breastfeeding Medicine. ABM Statement on Coronavirus 2019 (COVID-19). 2020; Retrieved Dec 20, 2020, from <https://www.bfmed.org/abm-statement-coronavirus>.
16. Zhu H, Wang I, Fang C, Peng S, Zhang I, Chang G, Xia S, Zhou W. Clinical analysis of 10 neonates born to mothers with 2019-nCoV pneumonia. Transl Pediatr. 2020;9 (1): 51-60. DOI: 10.21037/tp.2020.02.06
17. Zeng L, Xia S, Yuan W, Yan K, Xiao F, Shao J, Zhou W. Neonatal Early-Onset Infection With SARS-CoV-2 in 33 Neonates Born to Mothers With COVID-19 in Wuhan, China. JAMA Pediatr. 2020;174 (7):722-725. DOI: 10.1001/jamapediatrics.2020.0878
18. Bekmezci E, Karakoç H. COVID-19 enfeksiyonunun maternal ve fetal sağlığa etkisi: sistematik derleme. The effect of COVID-19 on maternal and fetal health. KUHEAD. 2020;17 (3): 207-213.

19. United Nations International Children's Emergency Fund. Coronavirus disease (COVID-19): what parents should know: how to protect yourself and your children?. 2020; Retrieved Dec 20, 2020. <https://www.unicef.org/stories/novel-coronavirus>.
20. United Nations Population Fund. Covid-19 and breastfeeding. Retrieved Dec 20, 2020.
21. Andreas, NJ, Kampmann B, Le-Doare KM. Human breast milk: a review on its composition and bioactivity. *Early Human Development*. 2020;91 (11): 629-635. DOI: 10.1016/j.earlhumdev.2015.08.013
22. Gökçay G, Keskindemirci G. Anne sütü ve COVID-19. *İst Tıp Fak Derg*. March 23, 2020. 1-8.
23. Çuvadar A, Özcan H. Covid-19 enfeksiyonunda emzirme ve ebelik bakımı. *Healthcare Academic Journals*. 2020;7 (2): 132-137.
24. Yang N., vd. Breastfeeding of infants born to mothers with COVID-19: A rapid review. *Ann Transl Med Epidemiol*. 2020; 8 (10): 618. DOI: 10.21037/atm-20-3299
25. Favre G, Pomar L, Qi X, Nielsen-Saines K, Musso D, Baud D. Guidelines for pregnant women with suspected SARS Cov-2 infection. *Lancet Infect Dis*. 2020;20 (6): 652-653. DOI: 10.1016/S1473-3099(20)30157-2
26. Acavut G, Pay RE, Ulubay M, Bozkurt ÖE. COVID-19 pandemisinin maternal-neonatal etkileri ve yönetimi. *Türk Kadın Sağlığı ve Neonatoloji Dergisi*. 2020;2 (3). 96-104. DOI: 10.46969/ezh.757567
27. Yılmaz E, Çağlayan N, Yazıcı S. COVID-19 pandemisinin gebelik, doğum ve doğum sonrası döneme etkileri ve sürecin yönetimi. *Van Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2020; 13 (Özel Sayı): 92-99.
28. Karabayır N., vd. COVID-19 ve anne sütü ile beslenme. *ÇSHD*. 2020; 20 (2): 72-75